

Bolniško zavarovanje.

Dolžnost zavarovanja za slučaj bolezni se je raztegnila na skoraj vse mezdne delavce, nadalje na domače delavce in posle. Sprejem delavcev v kmetiji in gozdarstvu (in ne samo poslov) sledil je iz potrebe, da se omeji težko škodovanje kmetije vsled boga iz dežele. Pomanjkanje poslova je namreč večinoma posledica dejstva, da kmetijski posli doslej niso bili enako zavarovani kakor industrijski delavci.

Bolniško zavarovanje bode odslej več storilo; trajanje bolniške podpore, ki je znašalo doslej 20 tednov, se je namreč na eno celo leto raztegnilo. Bolniška podpora se tudi ne bode več odmerila po „v kraju navadni dnevni plači“, temveč po pripadanju v gotovi plačilni razred; s tem bodejo bolniške blaginje deloma večje podpore dajale. Dosedanja podpora porodnic se bode spremenila v izdatno varstvo mater. Uredilo se bode tudi temeljito vprašanje zdravnikov.

Nespremenjen ostane vpliv delavcev na upravo, razmerje glasov dveh tretin delavcev ter ene tretine podjetnikov. Za varstvo manjšin uvedlo se bode proporcionalni volilni zisten.

Zavarovanje proti nezgodam.

To zavarovanje se je zelo spremenilo.

Doslej se je plačila tega zavarovanja preračunilo po skupni plačilni svoti podjetnika. Odslej se bode zavarovalne svote od vsacega posameznega, na okrajnem mestu v evidenci pe-ljanega delavca posebno zaračunilo.

Najvažnejša sprememba, ki se tiče tega zavarovanja, pa je, da bodejo odslej vsa plačila naložena podjetnikom, medtem ko so morali doslej delavci 10% zavarovalne svote iz lastnega plačevati. Plačila zavarovalnice za popolnoma za delo nezmožne ter gledé rent za po ponesrečenih zaostali se bodejo razširila.

II.

Zavarovanje za starost in onemoglost.

Delavec dobi po končanem 65. letu življenja starostno rento. Ako postane pred tem času za delo nezmožen, potem dobi invalidno rento (to je rento za onemoglost). Samostojne osebe dobijo istotako v 65. letu starostno rento.

Visokost rente za starost ali onemoglost odvisna je od trajanja in visokosti vplačila. Zao-stalcem se dovoli enkratni kapitalni odplaček. Nadalje dobijo ženske zavarovanke polovico vpla-čanih svot povrnjene, ako se omožijo.

Za vse velja seveda obligatorno zavarovanje; to se pravi: vsakdo se mora zavarovati.

O plačilih.

Plačila zavarovalnic označila bode sledeča tabela. Omeniti je, da je že zaračunjen državni prispevek v znesku 90 kron k vsaki renti:

Plačilni razred	Tedenska plača	Tedenki prispevek do 12 mesečnih prispevkov po 1 kroni	Pravica do rente po letih			
			20let	30let	40let	
			kron			
a) delavci						
I.		kron do 4-80	12	144	156	168
II.	a) . . . čez 4-80 do 7-20		24	198	222	246
	b) . . . " 7-20 " 9-60					
III.	a) . . . " 9-60 " 12--		36	252	288	324
	b) . . . " 12-- " 14-40					
IV.	a) . . . " 14-40 " 19-20		48	306	354	402
	b) . . . " 19-20 " 24--					
V.	a) . . . " 24-- " 30--		60	360	420	480
	b) . . . " 30-- " 36--					
VI.	 36--		72	414	486	528
b) samostojni						
Na leto 12 mesečnih prispevkov po 1 kroni			198	222	246	

Kdo je dolžan se zavarovati?

Dolžni se zavarovati so: industrijski, obrtniški in kmetijski delavci, hlapi, posli, sodelujoči člani družine, učenci, domači delavci, domači učitelji, domače šivilje, domače perice, služkinje itd. (okroglo 6 milijone oseb). Dolžnost zavarovanja prične s 16. letom življenja. Izjeme so invalidi in čez 60 let stare osebe. Nadalje niso zavarovane osebe, ki stojijo v mesečni ali letni plači in katerih plačila presegajo mesečno 200 kron ali letno 2.400 kron. Od

samostojnih so dolžni, se zavarovati vsi lastniki obrtniškega ali drugačnega podjetja ali kmetijskega ali gozdarskega podjetja. Izjema so le oni, katerih letni dohodek presega 2.400 kron ali ki uslužbujejo redno ne več kot dva družini tuja mezdna delavca. Prispevke se računajo pri delavcih po mezdni razredih. Polovico plača delavcev, polovico delodajalec. Pri samostojnih so razmere drugačne. Kajti ne obrtnik, ne kmet in ne mali trgovec ne morejo na redne dohodke računati kakor delavci. Zato bode znašal mesečni prispevek pri dohodku do 480 kron 50 vinarjev in pri dohodku med 480 do 2.400 1 krono mesečno.

Kako dolgo je treba čakati?

Čas za čakati znaša: pri delavcih za dosego invalidne rente 200 tednov prispevkov (to je pri 50 letnih prispevnih tednih 4 leta, pri 40 5 let). K temu času se pa tudi računa čas vojašine in z delavsko nezmožnost zvezane bolezni. Pri starostni renti znaša doba čakanja 30 let. Pri samostojnih znaša doba čakanja na starostno rento 200 prispevnih tednov.

Izstop.

Za delavca pomeni brezposelnost izstop iz zavarovalne dolžnosti. Postava omogoči v tem slučaju z nizkimi prispevki vzdržanje doseženih pravic. Isto velja za samostojnega, ki mimogrede iz zavarovanja izstopi. Ako samostojni ne more plačati polne prispevke za svoje zavarovanje, se mu tudi čisto mali prispevki dovolijo.

(Konec prihodnjic.)

En koledar zastoni

dobi, kdor jih kupi 10. Zbirajte se torej in naročite koledarje skupno po 10 izvodih. S tem dobite enega zastoni!

Novice.

Knezoškof dr. Napotnik — ima besedo.

Zadnji dogodki in izgredi imajo tako veliki pomen, da se jih morajo tudi cerkveni poglavarji dotakniti. Omenili smo tudi že pastirsko pismo, ki ga je izdal ljubljanski knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič in v katerem je odkrito obsojal nasilnosti in zločine ljubljanskih Slovencev ter dejal, da so bila ta dejanja „smrtni greh“. Dr. A. B. Jeglič je sam Slovenec. In vendar je moral krivdo zločinaškega nastopanja v Ljubljani vreči na Slovence, to se pravi, na nahujskane, fanatizirane Slovence. Kot knezoškof, kot Slovenec in kot deželni poslanec je moral dr. Jeglič obsojati nesramno nastopanje ljubljanskih pobijancev.

Vedeli in upali smo, da bode i knezoškof lavantinski dr. Miha Napotnik svojo krščansko dolžnost storil in svoje mnenje povedal. Kajti znano nam je, da knezoškof mariborski noče politikovanja duhovčine, da hoče imeti pošteno, veri koristne duhovnike in ne politično zastupljene farje. Znano nam je tudi, da je dr. Napotnik odločni nasprotnik narodnjaške gonje. Zato smo čakali in čakali, kdaj da bode knezoškof svoje mnenje glede zadnjih izgrediv povedal.

In nismo čakali zastoni. Knezoškof dr. M. Napotnik izdal je ravnokar pastirsko pismo, ki je velezanimivo. Temu pastirskemu pismu posnemamo sledeče vrstice:

„O da bi prišla mir in pokoj in z njima sreča ter blagoslov v vse pokrajine širne države, kateri ni nobena druga na svetu več podobna! ... Vsevedoč božja previdnost je hotela in napravila, da stanujoče v častiljivi avstrijski monarhiji razni narodi. Iz tega sledi zanje dolžnost razumeti se kot dobrososed, drug drugega varovati in mu pomagati, ne pa se pripraviti, razdvojit in oslabeti. Posebno naj bi bilo vsako nasilje izključeno. Nasilje ne koristi nikdar in škoduje vedno; ono razjezi čustva in moti mirno sosedstvo. V hiši avstrijski imajo vsi prostora in zamo-rejo vsi mirno in prijetno živeti. Da, mi hočemo skrbeti, da poiščemo pri nastalih nasprotjih ono, kar nas druži. Tako patriotično stremljenje ne more biti brezuspešno; kajti pravo avstrijsko miroljubno prebivalstvo itak noče ne-

srečnega tega prepira. Pri posameznih željah moramo vedno skrb za splošnost vpoštevati. Pri vsej ljubezni do lastnega naroda in tnejšega domovja moramo še vedno višje držati navdušeno ljubezen do skupne, slovite naše domovine id.

Tako piše knezoškof dr. Napotnik! So pač skoraj iste besede kakor jih mi vedno ponavljamo. Sam škof obsoja torej vsako narodnjaško gonjo, — ali delajo jo tisti prvaški zaslepljenci, ki se potem še za škofom skrivajo. Sam škof obsoja vsa nasilja, — in izvršujejo jih prvaki. Sam škof zahteva mirno sporazumno življenje med Nemci in Slovenci, — in mi naprednjaki pridigujemo isto že osem let sem... Sam škof pa tudi naglašja potrebo ljubezni do avstrijske domovine. Prvaki pa hočejo to domovino razrušiti in razbiti...

Čujte torej škofovo besedo! Čujte glas najvišjega cerkvenega poglavarja lavantinskega! Čujte besedo tistega, ki ima pri nas pač največ pravice, tolmačiti krščanstvo! Čujte to, — vi vsi, prvaški lajki in duhovniki, — in pokorite se besedi svojega škofa!

Prvi sneg... Torej je res že prikimala siva starka zima? Da, sneg, prvi sneg pada in pada in pada... in pokriva gorice in njive in paše in polja... Malo prehitro si prišel, ljubi sneg! Našel si v nekaterih goricah še grozdje na trtjah, na njivah še razne plodove, ki jih je hotel kmet spraviti, — res, prekmalu si pač prišel, ljubi naš sneg! Vse kar je prav in vsaka stvar ob svojem času. Ti, zima, se pa nič ne brigaš za koledar in tudi ne za želje ljudi. Kar nakrat prideš, čeprav dobro veš, da te ni nikdo klical... Kdo, vprašamo kdo, kdo te je klical, zima? Včeraj je še sijalo jesensko prijetno solnce, ljudje so hodili še z veselimi obrazi okoli in to brez površnika in plašča, — danes zutraj pa, smo ostali in zaspano skozi okno pogledali; opazili smo pol metra visok sneg... Ja, stari sv. Peter postal je tudi prav čudni patron in izjaviti mu moramo odločno svoje nezaupanje. Veš, ljubi sv. Peter, vse kar je prav, ali malo vsaj bi se že lahko na pratiko držal. Ali tega ti pač ne moremo odpustiti, da nam pošleš pred sv. Martinom sneg. Pa še toliko! Ko bi nas že presenečil s tem, da malo s snegom pokrajino pošupaš, kakor mamica božično potico, no, potem bi že nič ne rekli. Ali pol metra snega, dragi sv. Peter, to je preveč! In zato smo nezadovoljni in ti izražamo svojo nezaupnico! ej... Tor zima! Za nas reveže to pač ni prijetna novica. Žena zahteva vedno več denarja za kurjavo, otroci ne morejo v mrzlem bitu, denar in denar in denar. Z ženskami je sploh težava izhajati; še hujše pa po zimi. Na obleki zahtevajo tudi vedno kaj novega. In druge želje imajo tudi, bogve koliko je teh želj... O zima, zima! Komaj si prišel pošteno delati in že je treba luč prižgati. Zutraj ostaneš v temi in celi dan je temen in sneg pada, pada, pada... O ti presneta zima! Tvojih posetov smo se sicer navadili in dobro vemo, da nam ne bodeš nobeno leto izostala. Ali tako kmalu kakor letos te nikdar ne pričakujemo. In vsega tega je baje stari sv. Peter kriv. Po leti nam je poslal sušo in šparal mokroto, zdaj nam pa v začetku novembra pošlje to našparano mokroto v obliki snega... To pač ni prav...

Naš koledar. V najkrajšem času izide naš velezanimivi kmetijski koledar. Da bi ustregli svojim prijateljem, povečali smo ga letos. Vsled tega ne bode obsegal samo 112 stani kakor lansko leto, temveč 128 strani. Posrečilo se nam je dobiti prekrasne slike, ki bodejo koledar okincale. V prvi vrsti omenimo začetno sliko presvitlega našega cesarja. Ta slika je na finem papirju tiskana in izobno izdelana. Prepričani smo, da bode imel vsakdo z njo veselje. Dala se bode tudi izrezati in bo tvorila prav lep okrasek domače sobe, ako se jo da v okvirje. Razven raznih kmetijskih slik prinašali bomo v koledarju tudi imenitne razgledne na Ptuj in njegove posebnosti, na Wurmberg, Ptujsko goro, Ankenstein itd. Že lepe slike same so ponizne cene vredne. Kar se pa tiče vsebine, je ta takšna, da morajo pač tudi najbolj izbircem zadoščati. Doslej omenimo le uvodne besede „V drugo leto“, nadalje pesni „Naše Karavanke“, „Zelena gruda“, „Ringa ringa raja“, in „Pobratimstvo“ (dogovor med koroškim in štajerskim kmetom), nadalje članek „Suša leta 1908 in naši travniki“ (Andrej Drogenig),

lepa povest „V pijanosti“, ki je prevedena iz francosčine, gospodarski članek „Nadomeščenje dušika v naši zemlji“, katerega je sestavil neki kmet iz sotolske doline, lep članek „Ptuj“ s krasnimi slikami, kratkočasna povest „Pomoč“, kateri se bode gotovo vsakdo smejal, povest ljudskega prijatelja „Kje ležijo skriti zakladi“, nadalje imenitna, dolga povest „Na polovici pota“ (spisal R. Ritt-neger), ki je prava slika današnjega kmetijskega življenja, zabavna povest „Občinska seja“, gospodarski članek o pridelovanju krompirja (s sliko) itd. To je le nekaj posameznih opomb iz vsebine tega koledarja. Lani ni bil nikdo nezadovoljen s koledarjem in mislimo, da tudi letos nikdo ne bode. Zato prosimo prijatelje še enkrat, da se čimprej naročijo. Kdor hoče koledar, naj npošle hitro 70 vinarjev (60 za koledar in 10 za poštino). Kdor vzame 10 koledarjev, dobi enega zastoj. Naročajte se, dokler je čas!

Iz Spodnje-Štajerskega.

Smola . . . Mariborski prvaki imajo smolo. Kakor znano, se je razjezilo vsled nečuvanih ljubljanskih divjosti nekaj mladih ljudi v Mariboru, ki so potem par šip razbili. Druge nesreče se ni zgodilo. Ali zaradi teh par šip so dobili ti mladi ljudje par mesecov ječe, medtem ko so v Ljubljani dobili nekateri smrkolini, ki so metali kamenje na vojake, 1 ali 2 tedna zapora. Kako se je sodilo v Mariboru? No, stvar je bila sledeča: Prvaška posojilnica je razpisala po 30 K nagrade za priče. In našle so se take priče, na katere sta dr. Rosina in dr. Pipuš lahko ponosna, ki so tudi prisegle in so zdaj zaradi — krive prisega v preiskavi. Ena teh prič, prvaški Nemec je poleg tega zdaj sam obdolžen, da je lučal kamenje in sedi v zaporu. Druga teh prvaških prič je neki Johan Krois. Le-ta je ukradel gostilničarki Ūbeleis v Leitersbergu brilantni prstan v vrednosti 280 K. Za to tatvino je bil obsojen na 3 mesece težke ječe. Pač lepe prvaške priče!

Pa so le dobri — Nemci! Dostikrat smo že omenili, da živi v prvakih dvojna natura. Vse njih hotenje in nehanje je hinavščina. To hinavsko svojo naturo kažejo zlasti glede nemščine in Nemcev. Proti nemščini kričijo in pi-sarijo, da jih jezik in prsti bolijo. Kmeta imenujejo Efijalta in Herostrala, ako pusti svoji deci nemščine priučiti. Sami pa so le potom te nemščine kaj postali in sami pustijo tudi svoji deci ta potrebni poduk . . . Hinavščina! Pa še en slučaj naj omenimo. Prvaški trgovci so menda le toliko časa „narodni“ in „bojkotirajo“ Nemce le toliko časa, dokler ne pridejo — na kant. Kadar pa pridejo s svojimi „narodnimi štacunami“ v konkurz, takrat vržejo vso „narodnost“, „bojkot“, „svoji k svojim“ in drugo tako šaro v staro železje in gredo radi k — Nemcu . . . Bivši prvaški štacunar Lončarič v Ptuj na primer ni našel po konkurza službe pri nobeni slovenski trgovini. Vkljub vsej „slovenski vzajemnosti“ ga ni hotel noben „narodni kramar“ sprejeti. In šel je k — Nemcu na Breg pri Ptuju ter dobil tam službo. Nemec je lopov, falot, goljuf, razbojnik, tolovaj in bogve kaj še vse, ali — njegov kruh pa je le dober, kaj ne? Istotako se hvali bankrotni trgovec Šeligo v Ptuj, da bode dobil lepo službo pri eni največjih nemških trgovin v Ptuj. Mi gotovo nikomur ne zavidamo košček kruha. Vraga, vsakdo mora živeti. Ali pomislimo le to-le: Ako sem danes nastavljenec ali šef „narodne“ štacune in kot tak pripovedujem kupcem, da so vsi nemški trgovci sami lumpi, — jutri pa grem k istemu nemškemu trgovcu v službo, katerega sem obrekoval, — potem sem pač hinavec naj-greše vrste . . . „Svoji k svojim“, hahahaha!

Na šoli v Lembahu pri Mariboru vladajo pač take razmere, da je groza. V ta mračnijaški brlog je treba enkrat pošteno posvetiti. V prvi vrsti vprašamo: Kaj je učitelj? Kaj je učiteljev posel? Vendar podučevanje in nič drugega. Mi sicer nimamo ničesar proti temu, ako se učitelj v prostih svojih urah peča s tem ali onim koristnim delom. Ali to sme storiti le pod pogojem, da prvič ne zanemarlja svoje dolžnosti in da drugič ne krši obrtnih in drugih postav. To je naše stališče. Ni pa to stališče lemerskih učiteljev. Dokaz temu sledeča dejstva, ki jih samo ob sebi umevno lahko vsak čas in pred vsako sodnijo

dokažemo. Učitelj Godec ima to veselje, da ubija tiče, jih šopa in tako našopane po izvrstni in nikdar preizkusi ceni proda. Ako ima mož že toliko prostega časa, da šopa, mu tega noben vrag preprečiti in zabraniti ne more. Ali le zase sme to storiti. V tistem hipu pa, ko šopa ptico, da jo potem prodaja, je stvar čisto drugačna. Kajti preparaterji imajo plačati gotove davke in mi res ne vemo, zakaj bi imel ravno učitelj Godec pravico, prezirati postavne in izvrševati preparatersko obrt, brez da bi zato plačeval določene davke? Istega kalibra je Godec predpostavljeni, gospod nadučitelj. Ta sicer ne šopa tičov; on je raje — urar. Res, brez šale! Gospod nadučitelj popravlja ure in računi zato približno še enkrat toliko kakor navadni, izučeni in izkušeni urar. Nam se smilijo tisti ljudje, ki dajo svojo uro raje nadučitelju nego urarju popraviti. Smilil bi se nam tudi človek, ki bi šel k žnidarju čevlje meriti ali ki bi prosil hebamko, da mu ozdravi napeto kravo. Ali učitelji, ki se tako daleč spozabijo, da postanejo „fušerji“ v najslabšem pomenu besede, ki delajo obrtnikom umazano konkurenco, se nam ne smilijo. In zato opozarjamo prav resno šolsko oblast na te škandalozne razmere! Drugače bodedo ojstre zaropotali!

Suša. Kakor znano, dovolilo je poljedelsko ministerstvo štajerski namestniji 580.000 kron za nakup krmilnih sredstev, ki naj bi se potem po nizki ceni onim posestnikom oddali, kateri so bili po suši poškodovani. Neka konferenca v namestništvu je potem sklenila, da se bode od-dalo dotične množine krme le posestnikom v najbolj poškodovanih okrajih, i. s. Celje, Konjice, Ljutomer, Maribor, Ptuj, Radgona in Brežice. Upati je, da bode namestnik še več sredstev v roko dobil in se bode zamoglo podpirati i druge okraje.

Okrajni zastop Konjice imel je 7. t. m. zborovanje. Za načelnika je bil zopet dosedanjí mnogoletni in velezaslužni graščak g. F. Possek iz sv. Duha izvoljen. Za namestnika je bil izvoljen g. Ferd. Klemen iz Konjice. S to volitvijo je uspešno delovanje tega okrajnega zastopa zopet za tri leta zasigurjeno. V odboru sedijo poleg tega gg. Jos. Presker iz Rečja, Karl Jaklin iz Vitajna, Karl Wesensche iz Konjice, Fr. Jonke iz Oplotnice in J. Marsidoschek iz Plankensteina. Čestitamo k izvolitvi!

V Slovenski Bistrici vršil se je pretekli ponedelek zbor okrajnega zastopa, na katerem je bil določen novi odbor okrajne hranilnice. Izvoljeni so bili gg.: Jos. Baumann, A. Grundner, Alb. Kandolin, Karl Sima, Emil grof Attems, L. pl. Hellmer, A. Krantsdorfer, Joh. Katz, F. Petzolt, Albert Stiger, H. Strassgutt, Jak. Ver-solatti, dr. H. Wiesthaler, Joh. Werhohneg, F. Schager, St. Rudolf, F. Steinklauber in E. Weigl.

Železniška proga od mesta do postaje južne železnice v Slov. Bistrici bode tekem 3 tednov dokončana. Železnica se bode torej začetkom decembra otvorila. S tem se izpolni že dolgoletna želja prebivalstva.

Grand Elektro Bioskop v Ptuj. Domačin g. A. Brececi v Ptuj otvoril je z velikimi troški izvrstno podjetje „Grand Elektro Bioskop“, ki se predstavlja v veliki dvorani ptujске kazine. Ta kinematograf je v vsakem oziru imeniten. Prvič prinaša najnovejše žive slike, to pa brez da bi se tresle, ima lastno električno razsvetljavo in zamore urediti najboljšo zabavo. Vse predstave spremlja godba. Vsak teden menja ta izborni kinematograf dvakrat svoj program. Predstave se vršijo vsako nedeljo in vsak praznik ob 3., 4. in 6. uri popoldne ter ob 8. uri zvečer. Nadalje vsak petek in vsak ponedelek ob 7. in vsak drugi delavnik ob 8. uri zvečer. Vsako sredo in soboto popoldne se vršijo predstave za otroke, za katere stane vstopnina 20 in 10 vinarjev. Cene prostorov za odrasle so: 1. prostor 1 K, 2. prostor 80 vin., 3. prostor 60 vin., 4. prostor 30 vin. Vojaki in otroci v spremstvu odraslih plačajo na vseh prostorih le polovico. Brez hvalisanja moramo reči, da so bile dosedanje predstave s svojimi velezanimi-vimi programi imenitne. Krasno je videti te žive slike in priporočamo torej prijateljem, naj se ogledajo ta krasni kinematograf.

V mariborskem „narodnem domu“ zahajajo tudi ljudje, ki ne vejo, kaj je „moje“ in „tvoje“. G. M. Steinko n. p. je bila tam suknja ukradena. Sploh se tam baje večkrat tatvine zgo-

dijo. Ali zahajajo morda kakšni balkanski uzmo-viči tam, s katerimi se prvaki tako radi bratijo?

Roparski napad v železnici. Na progi Zagreb-Zidani most izvršil se je te dni neverjetno pre-drzni roparski napad. V Podsusedu je namreč vstopilo troje hrvatskih fantov. V vozovih je dre-malo več gospodov. Nakrat se je začul klic: „Tatovi, na pomoč“. Prišlo je do vročega boja s tatovi. G. pl. Garzarolli iz Celovca, kateremu je bila zlata ura ukradena, je prijel enega tata in ga prisilil, da mu jo je vrnil. Vkljub temu so tatovi ušli. Upamo, da bode žandarmerija uzmo-viče prijela.

Težka nezgoda. Gospod dr. Glaser v Mari-boru se je na neko globoko visečo streho tako udaril, da je skoraj gotovo oko izgubljeno.

Vlom. V poštni urad v Purkli je hotel ne-znanec vlomiti. Poštni mojster je zločinca pravo-časno pregнал.

Poneverjenje. Na ptujskem sejmu dne 4. t. m. kupil je Joh. Schileit kravo in jo oddal hlapcu Antonu Duh, da jo v Maribor pripelje. Hlapec pa je kravo prodal in izginil.

Kolo ukradeno je bilo v Mariboru poštnemu uslužbencu Rud. Melzer. Storilca iščejo. — Čevljarski pomočnik F. Ruttnik je ukradel trgovcu Gollesch kolo in ga takoj naprej prodal. Tat sam je iz Maribora izginil.

Obstrelil se je delavec T. Satzinger v Mari-boru in se poškodoval težko. Vzrok namerava-nega samomora ni znan.

Umril je v Št. Vidu pri Ptuj gosp. Jakob Illofscheg dné 10. t. m. Pokojnik je bil čez 30 let član občinskega zastopa v Pobrežu, dolgoletni načelnik krajnega šolskega sveta Št. Vid, povzročitelj razširjenja in zgradbe šolskega poslo-pja, gostilničar in mesar. Cela občina, sploh kdor ga je poznal, častil je njegov poštenu, na-ravnostni značaj. Bil je tudi v vsakem oziru na-prednjak. Pokojnik zapušča vdovo, 3 sinove in 1 hčerko. Naj bode vrlemu možu zemljica lahka!

Iz Koroškega.

Bančni polom Winkler v Celovcu je napravil velikansko razburjenje. Ni čuda, kajti ljudje izgubijo 250 tisoč kron. Kakor smo že po-ročali, se je gospa Winkler obesila. Winkler sam pa pravi, da se mu „meša“ . . . Polom te banke je zelo podučljiv. Ljudje naj ne vlagajo svoje krvavo zaslužene denarje v take zakotne banke, ki nimajo življenske zmožnosti in zamo-rejo vsak dan končati. Saj je vendar dovolj bo-gatih in zanesljivih denarnih zavodov, kakor n. p. „Kärntner Sparkasse“, „Zentralbank deutscher Sparkassen“, „Städtische Sparkasse“ itd. Ti za-vodi so popolnoma varni. Oni imajo na milijone temeljnega kapitala, dobro urejeno kontrolo in sploh izvrstno gospodarstvo. Tam naj se denar nalaga, ne pa po zakotnih bankah, ki živijo le zaradi reklame. Slovenska bančna filijalka „Ljubljanska banka“ tudi za vloge 4½% ponu-ja. To ni le velikodušnost, temveč je brz-kone — pomanjkanje denarja. Ako se poslužuje banka takih sredstev, potem je že malo čudno. Ali pri temu ljubljanskemu zavodu tudi že smrdi? Upamo, da bodejo ljudje tudi zanapraj previdni! Torej še enkrat: naložite svoje denarje v zane-sljivih, dobro kontroliranih in močnih zavodih, kajti drugače jih zamorete izgubiti!

Lep duhovnik. V neki gostilni v Celovcu bil je pred kratkem neki župnik iz okolice. Nasrkal se je sladkega vinca. V pijanosti je imel pre-drznost, telefonično deželnega predsednika po-klicati in ga izpraševati zaradi ljubljanskih iz-gredov. To je pač precej nesramno! Deželni predsednik je dejal pijanemu župniku, da naj se do knezoškofa obrne. Tega pa črnosuknež ni storil . . .

Pozor na denar! Znani monsignore Kayser v Feldkirchenu, ki je podjetnik in izdaja tako zvani „Antoniusbrot“, zopet po Koroškem feh-tari. Čujemo, da nadleguje potom svojih črnih prijateljev tudi slovenske Korošče. Torej pozor na denar! Ako postajajo duhovniki kapitalistični podjetniki, postajajo naj to na lastne troške. Ljudstvo pa naj pustijo v miru!

Po svetu.

Ljubi „Štajerc“ Iz lavantske doline se piše listu „Grazer Tagblatt“: Kmetu Türkenbauer je zbolela hčerka. Vsa zdravniška pomoč je bila zamanj. In prišel je sosed, črni Jörgel, položil

umirajočemu dekletu fotografijo klerikalnega poslanca Walcherja na prsa ter dalje časa molil, da naj dekle okreva. Ali fotografija ni pomagala, kajti dekle je umrlo. . . Vidiš, tako zabiti, poneumnjeni so še gotovi ljudje, da mislijo na čudežno moč črnih poslancev . . .

Zapovedi za kmetovalca.

1. Ne segaj preko mejnika na zemljišče svojega sosedu, s tem prideš ž njim v navskrižje.
2. Preden zapričneš s kako tožbo zoper sosedu, prevdari dobro, ali ni več vredno, če živiš s sosedom v prijaznosti, kakor pa je vreden predmet, za katerega misliš sosedu tožiti; prašaj se, ali bi ne kazalo bolje, če poravnava vse zlepa, na korist obeh in prevdari, če ti ni tudi sosed že marsikaj dobrega storil ali bi ti lahko kedaj storil.

3. Ako te sosed žali in draži, premisli prej stokrat ono, kar mu misliš odgovoriti; saj se jed ne zaužije, preden se ni ohladila.

4. Ne hodi po vsako malenost k sosedu na posodo, skrbj raje, da bo vse potrebno pri hiši, ker tudi tebe bi nadlegovalo, ako bi prihajal sosed po stvari, če bi ne imele morda tudi kakake vrednosti.

5. Ako si s lastno marljivostjo in skrbnostjo svoje blagostanje zboljšal, ne ponašaj se s tem nikdar sosedom nasproti, ki so gledé tega zaostali, ampak kaži se, kakor da nisi storil nič več nego oni, ker drugače se dotakneš skeleče rane.

6. Svetuj vsakemu, ki te poprosi za svet, ne vsiljuj pa nasvetov onemu, ki te ni prašal; v hrbet vrženo blago je slabo.

7. Če kaj kupiš ali prodaj, povej vselej resnico, ker drugače te bodo imeli za potuhnjena in lokavega človeka in ti ne bodo zaupali več.

8. Ne zabavljaj nikdar čez sosedu, ako živa v sovražstvu, ne v gostilni ne drugod, ampak hvali ga raje, ker tako bo nekako primoran, da te spoštuje.

9. Pojdi in občaj prijazno z onimi, ki so manj in ne vsiljuj se onim, ki so več od tebe; če te bodo slednji potrebovali, že pridejo sami k tebi.

10. Ne obljubi nikdar kaj takega, o čemur si prepričan, da ne boš mogel storiti; če že želiš izkazati kako ljubav, obljubi raje manj, daj pa več.

11. Spoštuj in ceni dobrega sosedu vedno, ne žali ga, kajti on je tvoj dobitnik, ker ti ne bo škodoval; hudobnega sosedu se pa kolikor možno ogibaj, kajti če ga tudi prijazno nagovoriš, hoteč mu le dobro, misli bo kljub temu, da mu hočeš le škodovati in s takim prideš le v navskrižje.

12. Če se sosedu prepirate med seboj, zavzemi se za eno ali drugo stranko le v sili, če se vmešavaš — z namenom, da jih pomiriš — naletiš slab, kajti sovražiti te začne ta ali drugi, marsikdaj celo oba.

13. Ne ponašaj se s svojimi poljskimi pridelki in s svojim denarjem; če si res premožen ali celo bogat, potem bodo mislili o tebi, da imaš dvakrat več, ako se jim kažeš, da imaš malo ali nič; ako pokrivaš svojo mizerijo, po tem zgubiš veliko več na kreditu, če se bahaš.

14. Ne delaj zdražb v društvih, ki so tebi v blagor, tudi tedaj ne, če so tvoji nasprotniki v načelstvu, kajti s tem ne škoduješ sebi nič manj, kakor svojim nasprotnikom. Ako razrušiš kakšno tako koristno društvo, trpel boš tudi sam.

15. Ako hočeš priti do blagostanja, moraš najprej vedeti, koliko imaš dohodkov. S temi moraš računati in če ti vsak dan ostaja le kaj malega, moraš gledati, kako bi se ceneje izhajal, kajti nekaj moraš privarčiti, če hočeš priti do bogastva, naj bo ta ostanek še tako majhen. Obubožati pa moraš, če porabiš vsak dan le kolikaj več, nego imaš dohodkov.

16. Uči se vedno! Ne sramuj se biti učenec tudi tedaj ne, ko se ti zdi, da bi bil lahko mojster. Največji mojstri so se smatrali ob smrtni uri za nevedne učence, kajti nikdo ne ve vsega, še manj pa kmetovalec, ki se mora ukvarjati s takimi razmerami.

17. Nikdar ne smatraj dela kot nadlogo, temveč kot koristno zabavo, ki ti podeljuje mir in zadovoljnost, ki te krepí in ohrani ude zdrave,

ki ti prinaša sladko spanje in vrh vsega plačilo in blagostanje.

18. Daj izučiti otroke vsestranski, ako le mogoče; oni naj bodo vedneži in naj se urijo v tem, da bodo znali vse izkoristiti, kar jim svet nudi; izgoji jih pa priprosto in vadi jih v varčenju in pridnosti, nikdar pa ne več nego sega njihov stan, da jim ne bo težko prenašati presenečenj, ako pridejo nad nje. Če je kdo še tako učen, se ne sme sramovati najmanjših del. Grof Lev Tolstoj, sloveči ruski pisatelj in narodnjak, si je sam krpal obleko in čevlje.

19. Preden staro in še dobro ohranjeno hišo podereš, in novo zidaš, premisli dvakrat, ali boš imel od nove toliko koristi, da ti povrne obresti in stroške za zidanje, trikrat pa moraš pomisliti, če imaš toliko gotovine, da hišo docela sezidaš in štirikrat pomisli, ali ne boš potreboval teh denarjev kje drugje še bolj.

20. Končno ne zgubi nikdar potrpljenja, vstrajaj pri zapričetem delu, če se ti je tudi kaj malega ponesrečilo; če misliš resno in vstrajaj, mora se ti posrečiti. Ni ga podjetja skoro, ki bi gladko izteklo: brez boja ni pravega življenja.

Alojz Fietz v Prakt. Landwirt prevel D.

Gospodarske.

Svinje krmiti z nerazrobljenim žitom je po-tratno. Profesor Leman v Getingu je namreč dokazal, da precejšnji del žita ostane neprebavljen, če podajmo cela zrna in sicer ječmena 65,8 rži in ovsu 48,8%.

Da odpravijo tolsčene madeže iz obleke, nastriži navadno, dobro milo, deni ga v steklenico in naliži nanj salmijakovca, katerega dobiš v mirodilnici ali lekarni. Nato steklenico zamaži in večkrat potresi, da se vse do dobrega premeša. Ko se je milo raztopilo, stanjšaj to raztopino z dodatkom salmijakovca tako, da bo kot nekak sirup. S tem namaži tolsčene madeže in izpri jih kasneje z mlačno vodo.

Sedaj je čas pognojiti travnike s Tomaževo žlindro! — Letos je pobrala suša dokaj sena, kar spravi marsikatero živinorejca v zadrego. Če so dali travniki letos premalo, skrbite, da dajo v prihodnjem letu toliko več, da ne bo treba prodajati repov iz hleva skoraj za ničevno ceno. Da bo pa dal travnik mnogo sena, treba ga je pognojiti in ker nimamo hlevske gnojne dovolj rabiti je umetna gnojila. Tomaževo žlindro se dobi pri »kmetijskem društvu«.

„Petrina.“ Še je čas nastavljati kolobarje po debelih sadnih dreves, da se polovi hudega sovražnika ali malega pedica, čigav samica ne more letati, ampak leze ali bo lezla sedaj po deblu v krono sadnih dreves, kamor poklada svojo zalego. Izvaljive se gosence ne napravljajo spomladi ogromno škodo z objedanjem popkov in listja, da celo plodu ne priznašajo. Kdor ne nastavi kolobarjev, skoraj gotovo ne bo imel sadja sosebno pa češenj ne, za katere dobi spomladi lahko precej svetlih kronic.

Krompir za seme naj se ne kopiči preveč na debelo, ker drugače se ugreje. Bolje je tudi, da se ga hrani v bolj svetlem nego v temnem prostoru, ker požene v slednjem veliko poprej. Ako je pogljal že pozimi, kar se dogaja posebno tedaj ko se ga hrani v preveč gorkem prostoru, naj se ga prenese takoj v kak zračen prostor. Posebno zgodnji krompir naj se razširi v hladnem prostoru na tenko, kakor se hranijo jabolka in prenese februarja ali marca v bolj svetel prostor. Kalenja se sicer s tem ne zaduši, vendar pa se s tem pridobi, ker ostanejo kalice bolj kraške in močne in kot take niso v škodo. Tak krompir naj se posadi s kalmi vred, ker napravi krompirčke poprej kakor če se mu je kali od-trgalo ali odlomilo, kar je pri zgodnjem krompirju velikega pomena. Krompir, kateremu se je kali ponovno odlomilo ali pa ima predolge kali, ni mnogo vreden za seme, ker taki gomolji oslabe.

Za vrbove nasade, ki se jih hoče pozneje ob-rezovati na glavo, naj se vzame za sajenje 5 do 6 letne vrbove kolce. Kolce naj se seka decembra ali januarja. Tak kolce mora biti 3 metre dolg in imeti mora na spodnjem koncu v premeru 5—8 centimetrov. Spodaj naj se odreže ali odseka gladko, zgoraj pa nekoliko na pošev. Takoj nato, ko se jih je posekalo in pripravilo, naj se jih vtakne s spodnjim koncem v vodo in pusti tako do sajenja t. j. približno do aprila in posadi potem v dobro prerahljano zemljo.

Loterijske številke.

Gradec, dne 31. oktobra: 73, 76, 24, 44, 1.
Trst, dne 7. novembra: 38, 24, 68, 11, 35.

Switle jedilne gobe in sadje!

Kupim vsako množino svetlih, suhih jedilnih gob kg. po K 1.60, 1.80, 2.—, 2.20, 2.40; nadalje goldrainette, ananas, pariški rambur 100 kg. po K 10.—, 12.—, 14.—; fižol vseh vrst ter žitje, kožo zajcev, dihurjev, lesic, vse po najvišjih cenah.

Oskar Moses

Ptuj, Draugasse poleg Ww. Pirich in Rogoznica št. 21.

Učenec

za mešano trgovino, ki govori nemško in slovensko in ima prijazno zunanost, je zdrav in krepek ter č d pridnih starišev, se takoj pod ugodnimi pogoji sprejme. Julius Decrinis, Leut-schach okraj Arnfels. 744

Pohištva!

v veliki zalogi, kakor tudi matrace, divani, otročje postelje, postelje vloge, pod-zglavnike itd. itd. po najnižji ceni, tudi na obroke, priporoča P. Šreber v Mariboru, Tegethoffova cesta 23 642

Iz hvaležnosti

daje na prsih bolanim na pljučah trpečim bolnikom rado-voljno pojasnila. Vpraša se pri K. Hedrich, vodja fabrike Deutsch-Lugos v Banatu, Par-vyasse 762. 717

1 urarski pomočnik in 1 učenec

se sprejmeta pri g. P. Jurschnig Sv. Lovrene nad Mariborom. 748

Krojaški pomočnik,

boljši delavec, se sprejme pri krojaškemu mojstru g. Metin Reich, Badina št. 6 pri Ptuj. 762

Krepki usnjarski učenec

se sprejme pri g. Josef Goriuppu v Ptuj. 764

Opravnila številka Nc VII. 142/8

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Ptuju je po prošnji lastnika Roze Musek in Ludmile Herga zastopani po dr. pl. Fichtenau odvetniku v Ptuju na prodaj po javni dražbi sledeče nepremičnine, za katere se je ustanovila pristavljena izključna cena in sicer vl. št. 226 k. obč. Pobrež obstoječ iz:

1. zemljiščne parcele št. 140 ne-rodovitno;
2. zemljiščne parcele št. 142/1 tra-vnik;
3. stavišče C. Nr. 148 parcele št. 179

za katero se je ustanovila izključna cena v znesku 2700 K.

Dražba se bo vršila dne 18. no-vembra 1908 dopoldne ob 10. uri pri tukajšnji sodnji soba št. 17.

Ponudbe pod izključno ceno se ne sprejmo.

Na posestvu zavarovanim upnikom ostanejo njihove zastavne pravice brez ozira na prodajno ceno.

Dražbeno izkopilo je v sodnijski shrambi.

Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri tukajšnji sodnji oddelek VII. soba št. 17.

C. kr. okrajno sodišče Ptuj, oddelek VII.

dne 4. novembra 1908.

754

Same pravi je le

Thierry-balzam

7 selene nuno kot znamko. Najmanj se polije 12/2 ali 6/1 ali patent potna družinska steklenica K 8.—. Zaboje zastoji.

Thierry centifolly-mazilo

Najmanj se polije 2 doze K 8.—. Zaboje zastoji. Povsodi priznana kot najboljša domača sredstva proti bolečinam, pečenje v želodcu, hrču, kašlju, hripavosti, vnetju, ranami itd. — Naslov za naročbe in denar:

A. Thierry, apoteka k angelj-varuhu v Pregradi pri Rogatcu.

Zalogo v največjih apotekah.

277